

book voice

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΑΣΤΡΟΓΙΑΝΝΙΤΗ

Ο **Ισιδώρος Ζουργός** γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη, όπου και εργάζεται ως δάσκαλος. Από τις εκδόσεις Πατάκη κυκλοφορούν τα βιβλία του «Αποσπάσματα από το βιβλίο του Ωκεανού», «Η ψίχα εκείνου του καλοκαιριού», «Στη σκιά της πεταλούδας», «Η απόδοσις», «Φραουστ».

Οι άνδρες σάλπαραν

Στο τελευταίο του βιβλίο «Ανεμώλια» (εκδ. Πατάκη), ο **Ισιδώρος Ζουργός** αποβιβάζει σ' ένα ιστοιόφορο 5 φίλους που το σκάνε από τη ρημαγμένη ζωή τους

Ισχύει πως διακόνισα το βιβλίο του «Στη σκιά της πεταλούδας» σε γνωστούς και φίλους, όπως και την κουβέντα με γνωστή συγγραφέα, που δεν φάνηκε καθόλου φειδωλή στους επαινούς της. Η γεύση της μετέπειτα «Αποδόσις» ήταν λίγο στυφή κι έγινε αιτία να κυκλώσω σαν λύκος το τελευταίο του βιβλίο «Ανεμώλια», αλλά να μην αποφασίζω να το πάρω. Ο κύβος ερρίφθη από τυχαίο γεγονός κι έτσι κατέληξα να κυκλοφορώ όλο το Σαββατοκύριακο κρατώντας σφιχτά στο στήθος σαν κάτι ακριβό, ένα αντίτυπο από τη 19η κιλιάδα.

Με το καλημέρα σας, τον τίτλο, έχουμε τη σύσταση: στο αυτί του συγγραφέα ψιθυρίζει ο Όμηρος, καθώς «ανεμώλια» στην ομηρική γλώσσα σημαίνει τα λόγια του ανέμου, τα ανέφελα. Μετά έρχονται τα 3 παραθέματα, να μην αφήσουν περιθώρια για παρανοήσεις: ένα από την «Οδύσσεια» του Ομήρου (μτφ.: Μαρωνίτης), ένα από την «Οδύσσεια» του Καζαντζάκη και ένα από τον «Οδυσσέα» του Τζόις. Στα δύο φυσάει άνεμος, το τρίτο μιλάει για την ανθρώπινη φλόγα... η ψίχα του βιβλίου με δυο λέξεις. Το μυθιστόρημα είναι χωρισμένο σε 24

κεφάλαια, όσες και οι ραψωδίες, με το πεζό γράμμα να τις ξεχωρίζει – μερικές εξ αυτών διαθέτουν και ομηρικούς τίτλους: *Πατρόκλεια* = η ραψωδία της *Ιλιάδας*, *Νέκυια* = η ραψωδία της *Οδύσσειας*... Στο τέλος ακολουθούν οι πηγές, και μικρά λεξικά για λέξεις ομηρικές και πρόσωπα που ζουν στο κείμενο. Ανάμεσά τους, σε 439 σελίδες, πέντε από το γυμνάσιο Θεσσαλονικείς φίλοι δραπέτευουν με το **ιστιοφόρο Θερσίτης** από τις... φυλακές τους: **Δημήτρης & Χρήστος** (αδέρφια, εργοστασιάρχης και γιατρός), **Νικηφόρος** (καθηγητής στο Πανεπιστήμιο), **Στάθης** (άνεργος και περιστασιακά πορτιέρης) και **Νίκος** (φιλόλογος, στο ρόλο του αφηγητή). Στην ομηρική αντιστοιχία μπορεί να δεις τους Αγαμέμνονα, Μενέλαο, Νέστορα, Αχιλλέα και Οδυσσέα. Στα κλειστά κινητά τους αφήνουν μηνύματα αποιυχημένοι γάμοι, προσωπικές τραγωδίες και τα «πρέπει» της ηλικίας τους. Η εκστρατεία τους στην αρχή δείχνει στόχο το ανέφικτο, δηλαδή να τη σκαπουλάρουν από αυτό που έγιναν και ζουν, και να επιστρέψουν στην ηλικία που έστηναν όνειρα. Γι' αυτό και όρισαν ως τόπο πραγμάτωσής του τη Ρόδο, το νησί

της πενταήμερης μαθητικής εκδρομής τους. Κι επειδή, είπαμε, φυσούν ομηρικοί άνεμοι, προστέθηκε στα έπαθλα η απαγωγή ενός στοιχειωμένου έρωτα του Χρήστου απ' τα γυμνασιακά του χρόνια, της **ωραίας Ελένης**, που ζει τη σκλαβιά της παντρεμένης στη Μυτιλήνη. Το παρόν του ταξιδιού, νοτιομένο από αρμύρα, λουσμένο από το φως του ήλιου και του φεγγαριού, ποτισμένο από κιλά κρασιών και αλκοολούχων, δονείται από εξομολογήσεις που διακόπτονται με «βουίσματα μελισσών» μέσω της επαναφοράς του κοινού παρελθόντος τους στο παρόν από τον Νίκο – εδώ θα βρουν απάγκιο όσοι γεννήθηκαν στα μέσα του '60: οι ντίσκο και η YENEΔ, το βιβλίο του Έσοε «Νιέμαν», η πρώτη ευφορική περίοδος του ΠΑΣΟΚ, η δημιουργία των μεικτών σχολείων, τα σφαιριστήρια, οι ατέλειωτες συζητήσεις σε βόλτες μετά το φροντιστήριο, τα κουρέματα της μόδας, οι καύλες και οι πόθοι μεταξύ άλλων, φτιάχνουν τις συντεταγμένες στο χάρτη της ζωής των εκδρομέων που

ξεκίνησαν το '60 και συνεχίζουν μέχρι τα μέσα της νέας χιλιετίας.

Ο λεξιλόγος Νίκος Χαλκίνης –το alter ego του Ζουργού;– μοιάζει με σπικερ αθλητικών αγώνων που όσο και αν προσπαθεί δεν μπορεί να αναμεταδώσει τα τεκταινόμενα με αντικειμενικό τρόπο: είναι ο πιο «δυσκοίλιος» από τους 5, ζυγιάζει κάθε λέξη στη κούφρα του, παραμένοντας σαν σκυλί πιστός στην αρχή πως κανένας δεν μπορεί να πολεμήσει τη μελαγχολία της ζωής. Κι αν στο τέλος η φθορά και ο θάνατος μοιάζουν σαν η μόνη βεβαιότητα, όπως και ότι η θηλυκή στάση απέναντι στη ζωή, έναντι της αρσενικής, δείχνει πιο στέρεη,

η Ιθάκη για τον Χαλκίνη/Ζουργό αποδεικνύεται ένα συγγραφικό στοιχείο, μια απόδειξη συνέχειας στην παράδοση που δημιουργήσαν τα ομηρικά έπη.

Γραμμένο με συναισθηματική οξυδέρκεια, το «Ανεμώλια» συγκινεί, κι αν δεν γράφτηκε με σκοπό να προκαλέσει ρωγμές –η οξύτητα των αιχμών του είναι λει-

σμένη από το ποιητικό ύφος–, κατορθώνει να λειτουργήσει σαν συνειδησιακό ξυπνητήρι για τον αναγνώστη. (Ακόμα κι αν φαίνεται καθαρόαιμο ανδρικό το θέμα του, γυναίκες σπεύστε, γιατί έχει ειπωμένες αλήθειες για την κοινή ζωή μας.) **A**

